

Szeged lisztellátását három malom végezze.

— A tanács javaslata a rendkívüli közgyűlésnek. —

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön délelőtt a városi tanács ülést tartott, amelyen Szeged lisztellátásának fontos ügyét tárgyalták. Mint megírtuk már, a hatóság a kérdés eldöntése előtt beható tanácskozásokat folytatott a szegedi malomtulajdonosokkal, lisztkereskedőkkel és más ajánlattevőkkel, amelyek során azután kialakult az a módozat, ahogyan a közönség érdekeinek leginkább megfelelően biztosítani lehet a város lisztellátását.

A tanács erre vonatkozólag úgy határozott, hogy három szegedi malomnak: a *Bokor*-, *Lichtenegger*- és *Márer*-malomnak kivánja átadni a város vásárlási jogát; ezzel a három malommal végezteti el a száz vagon buza őrlését, ezzel szemben a malmok tartoznak a lisztet a város közönségének a rendelkezésére bocsátani, még pedig a *maximális áron alul*.

A tanácsülésen dr. *Cicatricis* Lajos főispán elnökölt. *Bokor* Pál helyettes polgármester előterjesztette, hogy a városhoz milyen ajánlatok érkeztek be a lisztellátás ügyében. Ajánlatot tettek a szegedi malomtulajdonosok és gabonakereskedők, a vásárhelyi malomtulajdonosok, a *Pesti Kereskedelmi Bank* és a *Magyar Általános Hitelbank* szegedi kirendeltsége. Az ajánlatok közül a legmegfelelőbb *Lichtenegger Gyula*, *Márer Ármin* és *Bokor János* szegedi malomtulajdonosok ajánlata, mely a következő:

Allóírott szegedi lakosok, malomtulajdonosok tisztelettel bejelentjük, hogy hajlandók vagyunk Szeged város részére a szükséges gabona őrlését elvállalni és pedig a mindenkorl menmyiségnek megfelelően: a *Lichtenegger-malom husz százalékot*, a *Márer-malom husz százalékot*, a *Bokor-malom hatvan százalékot*.

Az őrlést egymástól függetlenül és különállóan bonyolítanánk le. Tekintettel azonban arra, hogy a buza beszerzése esetleg számunkra megemelkedtetnék, tisztelettel kérjük a tekintetes tanácsot, hogy a buzáat a város hatósága szerezzé be utalja át a malmoknak, ahol mi ezt a maximális árbani átvesszük, kifizetjük és a város javára behiztosítjuk. Kötelezzük magunkat, hogy a jelenleg érvényben levő buzaárak mellett a lisztet a szegedi lisztkereskedőknek a következő árak mellett árusítjuk: *Nullásliszt métermázsáját 75 koronáért*, *főzliszt mmázsáját 57 koronáért*, *a kenyérliszt mmázsáját 40 koronáért*, *a korpá mmázsáját 18 koronáért*. Augusztus 31-től, amikor a buza maximális ára 36 korona lesz, a *nullás lisztet 74 koronáért*, a *kenyérlisztet 36 koronáért*, a *korpát 18 koronáért árusíthatjuk*. A szegedi lisztkereskedőknek, valamint a tekintetes tanács által megnevezett egyéneknek mindaddig a nullásliszt métermázsáját 74 koronáért adjuk amíg a buza maximális ára 36 korona marad. Ezen árak közel 300 koronáért olcsóbbak vagononként a miniszter által meghatározott áraknál.

Az előadó előterjesztése szerint a három malommal szóbeli tárgyalások is folytak, melyek során elvállalták a gabona bevásárlását is, míg a többi ajánlat azért hiányos, mert vagy csak a gabona bevásárlására, vagy pedig csak az őrlésre vonatkozik.

Dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester nyújtott felvilágosítást a többi lefolytatott tárgyalásról. A hódmezővásárhelyi malmok ajánlata is igen kedvező. Csakhogy abban az esetben, ha az őrlést Vásárhelyen végeztetnék, akkor a miniszteri rendelet értelmé-

ben a szegedi törvényhatóság területén bevásárolt gabonát természetesen oda kellene szállítani és őrlés után visszahozni, ami tetemesen megdrágítaná a liszt árát; ezenkívül még a hadimenetrend életbelépése esetén a szállítás fenn is akadhatna.

Balogh Károly azon aggályának adott kifejezést, hogy a három vámmalom esetleg majd nem tud eleget tenni a vállalt kötelezettségének és ezért jó lenne, ha a *Back-malom* végezné az őrlés egy részét.

A *főispán* tudomása szerint a *Back-malom* már szerződést kötött a *Haditermény Részvénytársasággal* és így kérdés, hogy vállalná-e egyáltalán a város gabonájának megőrlését.

Dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester: Épen most érkezett hozzám egy beadvány, amelyben kilenc szegedi lisztkereskedő és pék kéri, hogy a *Back-malommal* végeztessék az ő részükre szükséges liszt őrlését. Én még a beadvány vétele előtt személyesen beszéltem *Back Bernát* urral, aki azt mondta, hogy most nem vállal őrlést, egyelőre ezzel a három malommal végeztessük a száz vagon gabona őrlését és majd esetleg később a *Back-malom* is fog őrlöni.

Ezután a tanács tagjai a három malom együttes beadványát vitatták meg. Dr. *Thuróczy Mihály* főügyész és *Balogh Károly* tanácsos kivihetetlennek tartották az ajánlatnak azt a részét, hogy a malmok csak a nagykereskedőknek adjanak el lisztet. A *főispán* véleménye szerint ezt úgy kell szabályozni, hogy a malom *mindenkinek köteles közvetlenül adni lisztet, ha az illető legalább egy zsákkal vásárol*. Végül is a tanács úgy határozott, hogy a három szegedi malom ajánlatát terjeszti pártolólag a közgyűlés elé, de a következő módosításokat ajánlja:

1. A gabonát ne a város, hanem a malomtulajdonosok szerezzék be.
2. A szegedi malomtulajdonosok 10000 korona kauciót tegyenek a városi főpénztárba, még pedig a *Lichtenegger*- és a *Márer*-malom két-kétezer koronát, a *Bokor-malom* pedig hatezer koronát.
3. A malomtulajdonosok úgy a lisztkereskedőknek, pékeknek, mint a magánsoknak is kötelesek egy métermázsára lisztet is kiadni, de ennél kevesebbet nem.
4. Ha a *Haditermény-Részvénytársaságnak* a gabona után métermázsánként 1 korona 50 fillért meg kell téríteni, úgy a liszt ára ehez képest emelkedhetik.

A tanács még azt is elhatározta a polgármester javaslatára, hogy most az ügy egész komplexumát a közgyűlés elé viszik, de a jövőre vonatkozólag felhatalmazást kérnek a közgyűléstől, hogyha a malmok még sem tudnák zavartalanul lebonyolítani az őrlést, a tanács saját hatáskörében, a szükséghez képest intézkedhessék.

Annak megismétlése után, hogy a nullás lisztet a 77 koronás maximális ár helyett 75, a főzlisztet 59 koronás maximális ár helyett 57, a kenyérlisztet 40.66 koronás maximális ár helyett 40 koronáért hajlandók adni az ajánlatot tevő malomtulajdonosok, a következőkre hívjuk fel a hatóság és a közgyűlés figyelmét:

Az engedmény tehát az őrlési arány szerint a következőképpen oszlik meg: a 15 százalékos nullás lisztnél 30, a 25 százalékos főzlisztnél 50, a 38 százalékos kenyérlisztnél 25 fillér. A malmok tehát minden őrlött métermázsára

után egy korona, öt fillér engedményt adnak. Ezzel szemben a *Haditermény Részvénytársaság* az összes magyar malmokkal oly őrlési szerződést kötött, amely szerint ezek a malmok a *maximális árakba beszámított* buzabevásárlási jutalék fejében 1.50 koronát, a maximális árakba beszámított többletköltségek fejében 50 fillért, így tehát összesen két koronát tartoznak a *Haditermény Részvénytársaságnak* a maximális árakon számított lisztárakból minden megőrlött buza métermázsája után visszatéríteni. Tehát a városnak benyújtott ajánlat, métermázsánként *95 fillérrel kedvezőtlenebb*, mint ahogy a *Haditermény Részvénytársaság* a lisztet az összes magyar malmoktól megkapja, miután úgy a bevásárlási jutalékok, mint a költségtöbbletet a szegedi malmok megtakarítják. Ennek számításba vételével a *kenyérlisztet — ami rendkívül fontos — még olcsóbb is lehetne adni*. Mi ugyanis úgy gondoljuk, hogy ha a malmok — ami valószínű — ebbe az újabb és rájuk egyáltalán nem sérelmes engedménybe belemennek, ezzel a különbözetet a kenyérlisztet kellene olcsóbbá tenni.

A liszt-üggyel kapcsolatban csütörtökön a következő beadvány érkezett a polgármesterhez:

Nagyságos Polgármester Ur! Tisztelettel alulinott lisztkereskedők és sütőmesterek kérjük, hogy szükségletünknek megfelelő buzamennyiséget a *Back-malomnak* adja át a város megőrlés céljából.

Mi sütőmesterek, kik hosszú évtizedekani át sütöttünk a *Back-féle* lisztből, most is ragaszkodunk hozzá, hogy most is ezen malom lisztjét használhassuk.

Mi lisztkereskedők kik eddig is majdnem kizárólag a *Back-féle* őrléményeket árusítottuk és kellő értékére tudjuk redukálni a közönségbe mesterségesen szugerrált, általunk ismert nem egészen tiszta forrásból eredő előítéletét, a *Back-féle* őrlémények eladását elvállaljuk.

Mint hogy igen sokan vannak, kik dacára, hogy most már más malmi lisztet is fognak rendelkezésünkre állni, mégis a *Backmalmi* lisztet akarják árusítani, illetve ebből sütni, azokat mi viszont eladók 2% jutalék és kezelési költség megtérítése ellen szolgáljuk ki.

A *Back malomnál* eljártunk és bár az igazgatóság ragaszkodott ahhoz, hogy a városnak tovább nem őrlő, kérelmünknek engedve, elvállalta, hogy a részünkre neki beutalt gabonát részünkre megőrli, hogy mi azt, a hatóság ellenőrzése mellett, a közfogyasztáshoz juttassuk. Kikötötte azonban, hogy csak az alulinottak részére őrlő.

Mi is örömmel nézünk egy egészséges verseny elébe, mert így be fog bizonyulni, hogy a *Backmalmi* lisztet ellen elhangzott panaszok alaptalanok, illetve nem a *Backmalmon* múlt, hogy az utóbbi időben a lisztet kifogás alá estek. Kiváló tisztelettel *Engelsmann Mór*, *Erdensohn P.*, *Fenyő Testvérek*, *Szécsi Izó*, lisztkereskedők. *Muskó Ferenc*, özv. *Schütz Jánosné*, *Schütz István*, *Schweiger Simon*, *Zimonyi István* sütő mesterek.

Csütörtökön a kereskedők Egyesülete fordul beadvánnyal a polgármesterhez, akitől kérelmének a közgyűlés elé terjesztését kéri. A beadvány szerint a három vámmalom nem lesz képes a keresletet kielégíteni, azért a Kereskedők Egyesülete szükségesnek tartaná, hogy a kötendő szerződésbe a *Backmalom* is bevonassék, amely az elmúlt nehéz időben készséggel szolgálta ki a lisztkereskedőket, ami végeredményben — és ezzel végződik a beadvány — a közönség érdekében történt.